

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 33/31

mun. Chișinău

01 februarie 2022

Inspector de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Sergiu HÎNCU, urmare acumulării și studierii materialelor dosarului de control, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, de către dl Dabija Victor, Primar al s. Teleșeuca, r. Dondușeni, număr de identificare [REDACTED], domiciliată în [REDACTED], în temeiul art. 38 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, emite prezentul *Act de constatare*, prin care:

A CONSTATAT:

La data de 12.11.2021 în cadrul Autorității Naționale de Integritate, a fost înregistrată sesizarea cu nr. *A-970/21/2*, care în aceeași zi, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării în *Primăria din s. Teleșeuca se fac fărădelegi și anume aceste încălcări de serviciu le face primarul satului Dabija Victor. Pe faptul dat a fost sesizată Cancelaria de Stat of. Edineț, de două ori dar fără rezultat. La fel, fiind remisă în adresa Primăriei o scrisoare privind notificare pentru începerea activității comerciale, până în prezent notificării date nu s-a răspuns. Toate aceste fărădelegi primarul le face deoarece are în sat două magazine și nu dorește să aibă concurență, în acest context aflându-se în conflict de interese, unde prin funcția de primar își hotărăște problemele personale, mai mult ca atât un consilier care îl susține este fratele acestuia.*

Astfel, conform prevederilor art. 31 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, urmare verificării prealabile a sesizării, verificându-se existența încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, ca urmare, întrunindu-se elementele bănuelii rezonabile, pe cale de consecință, la data de 08.12.2021, cu numărul 1226/31, a fost emis *Procesului-Verbal de inițiere a controlului*, în privința dlui Dabija Victor, Primar al s. Teleșeuca, r. Dondușeni.

Acțiunile supra, aducându-i-se spre cunoștință dlui Dabija Victor, prin scrisoare nr. 04-

31/7276 din 09.12.2021.

Concomitent, prezentându-i spre cunoștință, drepturile de care beneficiază, urmare declanșării controlului, etapă, în raport cu art. 32 din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*.

Aprecierea inspectorului de integritate

Cercetând cu maximă diligență cazul sesizat, apreciind explicațiile subiectului și ținând cont de probatoriul administrat și legislația pertinentă, inspectorul de integritate, constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, de către dl Dabija Victor, Primar al s. Teleșeuca, r. Dondușeni, reieșind din următoarele considerente:

În contextul prevederilor art. 21 alin. (1)-(2) Cod Administrativ, *Autoritățile publice trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercițarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.*

La fel, art. 85 alin. (3) Cod Administrativ, indică, *Autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților.*

Totodată, art. 87 alin. (1) Cod Administrativ, prevede, *Autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.*

În continuare, conform art. 92 alin. (1)-(2) Cod Administrativ, *Autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luînd în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele. Autoritatea publică ia în considerare toate faptele care au importanță pentru caz, inclusiv cele favorabile participanților.*

Urmare accesării sistemul informațional SIAS „Alegeri” al *Comisiei Electorale Centrale*, se constată faptul că, dl Dabija Victor, a *câștigat* madatul de Primar al s. Teleșeuca, r. Dondușeni, în baza *Alegerilor Locale Generale din 2019*.

Totodată, din datelor generate de către sistemul informațional *e-Integritate*, al *Autorității*, se constată cu certitudine că, dl Dabija Victor, în corespundere cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale*, este subiect al declarării averii și intereselor personale, deținând funcție de demnitate publică, primar.

La fel, conform *Anexei Legii nr. 199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, persoana care exercită mandatul de primar, este în funcție de demnitate publică.*

În corespundere cu art. 14 al Legii 82/2017 integrității, *În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, agenții publici, împreună cu conducătorul entității publice și, după caz, cu Autoritatea Națională de Integritate, sînt obligați să identifice și să trateze conflictele de interese care apar în activitatea lor profesională în termenele și modul prevăzute de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.*

În sensul art. 3 din Legea prenotată, *agentul public este persoană încadrată într-o entitate publică și care exercită o funcție publică, o funcție publică cu statut special, o funcție de demnitate publică, este angajată în cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică sau prestează servicii de interes public.*

Totodată, art. 11 din Legea 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale*, descrie principiile generale de evitare a conflictelor de interese, și anume, *În procesul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, subiecții declarării sînt obligați să respecte următoarele principii generale de evitare a conflictelor de interese:*

- a) *servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate;*
- b) *asigurarea transparenței și a controlului public al activității;*
- c) *responsabilitatea individuală și exemplul personal.*

De remarcat că, obiectul prezentei proceduri administrative, este faptul că dl Dabija Victor, în exercitarea mandatului de Primar al s. Teleșeuca, r. Dondușeni, a semnat acte în raport cu persoana apropiată, dl [REDACTED], ignorând exigențele legislației în vigoare de acționare în cazul apariției unui conflict de interese.

Or, conform principiilor generale, persoanele care exercită funcție publică/ de demnitate publică, posedă o pregătire și o cultură specială.

În virtutea acestei pregătiri trebuie să dea dovadă de o prudență mai mare în cadrul activităților desfășurate, admiterea cărorva acțiuni sau inacțiuni din partea acestora contrar normelor imperative este inadmisibil, totodată, pe cale de consecință, odată ignorând, este de așteptat ca aceștea să-și asume riscurile, la caz, intervine *instituția sancționării*, mai mult ca atât, ignorându-se și principiul previzibilității legii.

Pe altă undă de idei, în virtutea statutului deținut, persoanelor în cauză le sunt interzis să abuzeze de calitatea lor oficială și să compromită prin activitatea lor privată ori publică, prestigiul funcției sau al instituției din care fac parte.

Apriori, cunoscând despre survenirea conflictului de interese real, dl Dabija Victor, Primar al s. Teleșeuca, r. Dondușeni, nu a solicitat intervenția și suportul *Autorității Naționale de Integritate*, la soluționarea *conflictelor de interese*, acționând de sine stătător, fapt ce a condus la admiterea conflictului de interese.

De remarcat că, urmare consultării *Registrului de declarare al conflictelor de interese* al *Autorității Naționale de Integritate*, se constată lipsa declarării cărorva conflicte de interese de către dl Dabija Victor, în exercitarea mandatului de primar.

Or, conform art. 12 alin. (7) din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale*, impune deținătorului de mandat de Primar, un *comportament* imperativ de acționare, în cazul în care ultimul constată că se află în situație de conflict de interese, și anume este obligat să informeze *Autoritatea Națională de Integritate* imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării.

Totodată, informarea despre apariția unui conflict de interese se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei.

Prevederile enunțate supra fiind aplicabile în raport cu conflictul de interese real.

Pentru ignorarea normelor enunțate supra, legiuitorul a instituit instituția sancționării, descrisă la art. 23 din Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și intereselor personale*, *Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspundere disciplinară, contravențională, civilă sau penală, după caz.*

În continuare, urmare datele din *Registrul de Stat al Populației*, se constată faptul că dl Dabija Victor este persoană apropiată cu dl [REDACTAT], revenindu-i ca *fiu*.

Astfel, urmare actelor recepționate din cadrul Primăriei s. Teleșeuca, r. Dondușeni, solicitate prin *Interpelarea* nr. 04-31/7090 din 02.12.2021, se atestă faptul că, dl Dabija Victor, în exercitarea mandatului de Primar al s. Teleșeuca, r. Dondușeni, a semnat în raport cu persoana apropiată, dl [REDACTAT], Administrator al S.R.L. Bucuria Saturn, următoarele acte:

- *Contractul nr. 13, la data de 11.12.2020, pentru achiziționarea bunurilor/lucrărilor/serviciilor de valoare mică, valoarea contractului în sumă de 11.050,00 lei;*

- *facturi fiscale:*

- *din 26.01.2021, valoarea 1.800,00 lei, pentru servicii de transport;*

- *din 15.02.2021, valoarea 3.000,00 lei, pentru servicii mecanizate;*

- *din 20.03.2020, valoarea 5.000,00 lei, pentru servicii mecanizate;*

- *din 31.12.2020, valoarea 6.000,00 lei, pentru lemne de foc;*

- *din 03.09.2020, valoarea 5.250,00 lei, pentru servicii mecanizate;*

- *din 24.01.2019, valoarea 4.800,00 lei, pentru servicii mecanizate;*

- *din 13.12.2019, valoarea 9.980,00 lei, pentru cadouri;*

- *din 29.11.2019, valoarea 6.000,00 lei, pentru lemne de foc;*

- *din 22.07.2019, valoarea 8.750,00 lei, pentru servicii mecanizate;*

- *din 15.03.2019, valoarea 3.500,00 lei, pentru servicii mecanizate.*

În asemenea împrejurările, se constată prevalarea interesului privat față de interesul public, care în raport cu art. 3 din *Legea 82 integrității, reprezintă, interes general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu și de realizare a intereselor private legitime, garantat prin funcționarea entităților publice și private, precum și prin exercitarea atribuțiilor de serviciu ale agenților entităților date în strictă conformitate cu prevederile legale, în mod eficient și econom din punct de vedere al utilizării resurselor.*

Or, sintetizând datele indicate supra, se statuează cu certitudine că, dl Dabija Victor, în exercitarea mandatului de Primar al s. Teleșeuca, r. Dondușeni, nu a declarat și nu a soluționat conflictele de interese, fapt ce a condus la încheierea/ semnarea *contratului* vizat supra, cât și la semnarea *facturilor fiscale* enumerate anterior, în raport cu tatăl său, [REDACTAT], pe cale de consecință, încălcând dispozițiile legale privind modul de intervenție urmare apariției conflictului de interese real.

Prin scrisoarea nr. 04-31/392 din 24.01.2022, dlui Dabija Victor, i-a fost solicitată poziția în raport cu circumstanțele supra.

Prin răspunsul oferit la data de 25.01.2022, cât și anterioare, precum și poziția avocatului dumnealui, dna [REDACTAT] (*mandat seria nr. 1588302 din 27.12.2021*), dumnealui recunoaște abaterea, concretizează impactul negativ al acțiunilor admise, totodată, garantează exercitarea în continuare a mandatului de primar în strictă conformitate cu legislația în vigoare, apelarea la *Autoritate*, pentru orice caz de conflict de interes.

În continuare, se impune a fi precizat că, la art. 39 din *Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, legislatorul indică, *în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese, inspectorul de integritate:*

a) *încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;*

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Subsecvent, este de indicat că, la art. 137, Cod Administrativ, este indicată instituția **dreptului discreționar**, care stabilește că, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Dreptul discreționar al autorității publice reprezentând posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală.

Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare, acțiunile supra fiind în raport cu art. 16 Cod Administrativ.

Din sensul normelor legale citate mai sus, derivă că, inspectorul de integritate, odată ce constată că subiectul supus controlului a admis conflictul de interese prin nedeclararea și/sau nesoluționarea, aplică sancțiunea contravențională, *amenda*, totodată, după caz, în dependență de circumstanțe, solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Conform art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, inspectorul de integritate decide dacă dispune încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării, în funcție de gradul de vinovăție, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

În contextul administrării *circumstanțelor* cazului, precum recunoașterea vinei, anterior dl Dabija Victor, nu a fost subiectul procedurilor de control/ sau fiind emis act de constatare în privința sa, a prezentat actele necesare urmare interpelărilor, neobstrucționând procesul, obligarea respectării modului de declarare și soluționare în viitor a conflictelor de interese, solicitarea la caz a încetării mandatului de Primar al s. Teleșeuca, r. Dondușeni, dlui Dabija Victor, inspectorul de integritate, consideră că este ca măsură *excesivă*, limitându-se doar la prevederile art. 39 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*.

Or, *puterea discreționară* nu trebuie confundată cu posibilitatea de a acționa *arbitrar* sau *fără control*.

În lumina constatărilor detaliate supra, exercitând cu bună-credință *dreptul discreționar* în soluționarea procedurii, vis-a-vis de circumstanțele de fapt și de drept, în temeiul prevederilor art. 19 alin. (1) lit. b, g), art. 35, art. 36, art. 38 alin. (1) lit. a, art. 39 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, inspectorul de integritate, -

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Dabija Victor, Primar al s. Teleșeuca, r. Dondușeni, manifestat prin nedeclararea și nesoluționarea conflictului de interese, prin semnarea actelor juridice în raport cu persoana apropiată;

2. Declanșarea procesului contravențional, în contextul art. 39 alin. (1) lit. a) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate;

3. Se aduce la cunoștința dlui Dabija Victor, Primar al s. Teleșeuca, r. Dondușeni, prezentul *Act de constatare* și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 (treizeci) de zile de la emitere, la *Curtea de Apel Chișinău*, situată pe adresa: *mun. Chișinău, str. Teilor, 4*;

4. Publicarea prezentului *Act de constatare*, pe pagina web a Autorității Naționale de Integritate.

Inspector de integritate

Sergiu HÎNCU